

İDARE MERKEZİ
ANKARA, İstanbul Caddesi
Maarif Eminliği yanında

İSTANBUL BÜROSU
İstanbul, Ankara Caddesi
No — 87

HAYAT

Flatı her yerde 15 kuruş
seneligi, posta ile 7,5 Türk Lirası
(Ecnebi Memleketlere 7,5 Dollar)

Abona ve ilan için İstanbul
bürosuna muracaat edilir
Yazı işlerinin mercii Ankara
merkezidir

Hayata, daima hayata.. Dünyaya daha çok hayat katalım!

— NIETZSCHE —

Cilt: V

Ankara, 21 Mart 1929

Sayı: 121

Hafta içinde

Bir senei devriye

Bayramdan bir iki gün sonra, 16 mart günü, elim bir hatıranın yıl dönümü münasebetile Türk milleti maziye acı acı hatırladı. Bundan dokuz sene evvel, İstanbul'da Yirminci fırkanın veznecilerdeki karakolunu basan düşman kuvvetleri sükûn içinde ve müsterih uyuyan askerlerimizden beşini namertce şehit etmişlerdi. Bu cinayet, İstanbul işgalinin mebdei oluyor, ve namert bir işgalin ayıp ve levis dolu silsilesine çok yakışan bir mukaddeme teşkil ediyordu. Bunun senei devriyesi münasebetile yapılan merasim, bu aziz ve mubarek kurbanların hatıralarının hiç unutulmamış olduğunu bir daha gösterdi.

16 mart şehitlerinin hatıralarile beraber, efsanevî cidalimizin yolunda can vermiş bütün kahramanlarımızın hatıralarını da taktis ve mazinin kapkara senelerini korkunç bir masal haline koyan büyük Reisimize minnetlerimizi bir daha arzederiz.

Ansiklopedi

Avrupa gazatelerinde okuyoruz ki, İtalya ile Rusya'da yeni bir ansiklopedi vücade getirmekle iştigal ediliyor. İtalyan ansiklopedisinin tabilerince 22000 Rus ansiklopedisinin tabilerince de 70000 abone temin edilmiş olduğunu da, haberi veren gazeteler ilâve etmektedir. Mübalâğaya hükmederek bu rakkamları yarı yarıya indirsek bile gene müthiş bir rağbet temin etmiş olduğu kat'î olan bu iki muazzam eserin Rusya'da çıkanından 12 cilt çıkmış ve İtalyan ansiklopedisinden birinci cilt te bir kaç güne kadar çıkacakmış. Ve İtalyan ansiklopedisi 30, Ruslarınki ise 50 ve belki 55 cilt olacak, evvelkisi 1937 de ve ikincisi 1934 te bitmiş bulunacakmış. Bu malûmatı büyük

bir gıpta, âdeta hasedi andıran bir hisle okuduk. Kimbilir kaç ansiklopedileri olan memleketlerde böyle emeklerin sarfolunduğunu görürken, bizim velev en muhtasar ve nakıs şekile olsun, böyle bir eserden mahrum bulunduğumuzu ve bu mahrumiyetin her gün acılarını çektiğimizi düşünmemek, ve başkalarını kıskanmamak hakikaten kabil olmuyor. Emrullah efendi merhum Aptülhamit zamanında böyle bir ansiklopedi vücade getirmeğe teşebbüs ederek bir cilt çıkarmış, ve bu cilt, meşrutiyetin ilânından iki üç sene sonra tadillerle tekrar çıkarılıp, şu kadar ki ilk cildi ikinci cilt bir türlü takip etme mişti. Aynı teşebbüsün yeniden canlandırılarak bu sefer tam bir muvaffakiyetle tetviç edilmesini Maarif vekâletinin azim ve himmetinden bekliyor, ve bunu beklerken, ne çetin ve ne yorucu sâiler isteyen bir iş olduğunu pek güzel biliyoruz. Fakat Vekâletin başında bulunan genç adam böyle muazzam ve güçlüğü âdeta ürkütücü işi en çabuk zamanda ve en muvafık tarz ve şekilde başarabilecek ve bu iş için bütün ehliyetleri seferber edebilecek bir azim ve kudrettir.

Temaşa âleminde

Yakında İstanbul'daki faaliyetime hatime vererek, Darülbedayi turnelerine başlayacak ve bu sırada belki Ankaraya da gelecektir. Koca Türkiyenin merkezinde daimî surette faal bir tiyatro kumpanyası bulunmuyarak, sahne zevkini bir iki tulûat kumpanyasının gûya yaşatmağa daha doğrusu öldürmeğe çalışmaları gerçekten fecidir. Memlekette kuvvetli ve canlı bir kaç sahne yaşamaması bir az da bizim, yani matbuatın kabahatimizdir. Arada bir, bir iki san'atkârın sahneden uzak kalmasına acınmakla, bu sahada bütün gayretlerimizi sarfetmiş oluyoruz, ve yeni dedikodu-

lar olmadıkça sahne hayatından bahsi zait buluyoruz. İşte geçenlerde feci bir kazanın kurbanı olarak ölen zavallı Âdil, Darülbedayiin en eski uzuvlarından biridi, ve Ankaraya Şadi ve Raşit Rıza Beylerle geldiği zaman nazarı dikkatı celbetmiş, hele (Aktör Kin) ile (Taş parçası) nda bilhassa muvaffak olmuştu. Ölümü münasebetile kendinden kaç satırla bahsedilip kadri ve hatırası taziz olundu, ve bu kadar lâkaydî ile ihata olunan bir san'ata yeni kabiliyetlerin neye tama edip atılmaları beklenebilir?

Yeni neşriyat

Geçen nüshalarımızdan birinde, yeni harflerle neşriyatın el'an başlamamış olmasına teessüflerimizi söylüyorduk. Bu nüshada, artık bu neşriyatın başlamış olduğunu haber vermekle bahtıyarız. Edebiyatı cedide devrinden geldiği halde halâ kalemimi kırmamış ve eserlerinden (Eylül) ile (Siyah inciler) in kütüphanelerde daima kalacağı muhakkak bulunmuş olan Mehmet Rauf, istiklâl cidalini mevzu alarak (Halâs) isimli bir romanı çıkardığı gibi, Yahya Kemal'den Faruk Nafize kadarki nesil şairlerinden Halit Fahri (Paravan) isimli bir şiir mecmu-sı, ve Yed. Meş'ale gençleri içinde nesirlerinde kuvvetli vaitler bulduğumuz Kenan Hulûsi de (Bir yudum su) isimli ve minimini bir eser neşrettiler. (Halâs) 1, istiklâl cidalinin muazzam destanı ebediyete bırakan bir eser görmekten elbette uzak olmakla beraber, pek samimî bir heyecanın ifadesi bulduk. Halit Fahri'nin kitabında ise, üstünde hayli durduğumuz sekiz dokuz nanzumeye rasgeldik.

* * *

Müdür Mes'ul: Faruk Nafiz

İstanbul — Devlet Matbaası